यदा मन्युं पाण्डवोऽजातशत्रुर्न्न संयच्छेदक्षमदाभिभूतः । वृकोदरः सव्यसाची यमौ च कोऽत्र द्वीपः स्यात्तुमुले वस्तदानीं ।
महाराज प्रभवस्त्वं धनानां पुरा द्यूतान् मनसा यावदिच्छेः । बहुवित्तान् पाण्डवांश्चेज्जयस्त्वं किन्ते तत्स्याद्वसु विन्देह पार्थान् ।
जानीमहे देवितं सौबलस्य वेद द्यूते निकृतिं पार्व्वतीयः । यतः प्राप्तः शकुनिस्तत्र यातु मायूयुधो भारत पाण्डवेयान् । २१२०

इति श्रीमहाभारते सभापर्व्वणि द्यूतपर्व्वणि विदुरवाक्ये एकषष्टितमोऽध्यायः ॥ ६१ ॥

॥ दुर्य्योधन उवाच ॥ परेषामेव यशसा श्लाघसे त्वं सदा क्षत्तः कुत्सयन् धार्त्तराष्ट्रान् । जानीमहे विदुर यत्प्रियस्त्वं बालानिवास्मा नवमन्यसे नित्यमेव ।

स विज्ञेयः पुरुषोऽन्यत्रकामो निन्दाप्रशंसे हि तथा युनक्ति । जिह्वा मनस्ते हृदयं व्यनक्ति ज्यायोऽन्तरान्मनसः प्रातिकूल्यं ।
उत्सङ्गे च व्याल इवाहितोऽसि मार्ज्जारवत्पोषकञ्चोपहंसि । भर्त्तृघ्नत्वान्नहि पापीयमाऽस्तस्मात् क्षत्तः किं न बिभेषि पापात् ।
जित्वा शत्रून् फलमाप्तं महद्वै माऽस्मान् क्षत्तः परुषाणीह वोचः । द्विषद्भिस्त्वं सम्प्रयोगाभिनन्दी मुहुर्द्वेषं यासि नः सम्प्रमोहात् ।
अमित्रतां याति नरोऽक्षमं ब्रुवन्निगूहते गुह्यममित्रसंस्तवे । तदाश्रितोऽपत्रप किं नु बाधसे यदिच्छसि त्वं तदिहाभिभाषसे । २१२५
मा नोऽवमंस्था विद्म मनस्तवेदं शिक्षस्व बुद्धिं स्थविराणां सकाशात् । यशो रक्षस्व विदुर सम्प्रणीतं मा व्याप्तः परकार्य्येषु भूस्त्वं ।

अहं कर्त्तेति विदुर माऽवमंस्था मा नो नित्यं परुषाणीह वोचः । न त्वां पृच्छामि विदुर यद्धितं मे स्वस्ति क्षत्तर्मा तितिक्षून् क्षिणु त्वं ।

एकः शास्ता न द्वितीयोऽस्ति शास्ता गर्भे शयानं पुरुषं शास्ति शास्ता । तेनानुशिष्टः प्रवणादिवाम्भो यथा नियुक्तोऽस्मि तथा भवामि ।

भिनत्ति शिरसा शैलमर्हिं भोजयते च यः । धीरेव कुरुते तस्य कार्य्याणामनुशासनं । यो बलादनुशास्तीह सोऽमित्रं तेन विन्दति ।

मित्रतामनुवृत्तन्तु समुपेक्षेत पण्डितः । प्रदीप्य यः प्रदीप्ताग्निं प्राक्चिरं नाभिधावति । भस्मापि स न विन्देत शिष्टं क्वच न भारत । २१३०

न वासयेत् पारवर्य्यं द्विषन्तं विशेषतः क्षत्तरहितं मनुष्यं । स यत्रेच्छसि विदुर तत्र गच्छ सुसान्त्विता ह्यसती स्त्री जहाति ।

॥ विदुर उवाच ॥ एतावता पुरुषं ये त्यजन्ति तेषां सख्यमन्तवद्ब्रूहि राजन् । राज्ञां हि चित्तानि परिप्लुतानि सान्त्वं दत्त्वा मुषलैर्घातयन्ति ।

अबालत्वं मन्यसे राजपुत्र बालोऽहमित्येव सुमन्दबुद्धे । यः सौहृदे पुरुषं स्थापयित्वा पश्चादेनं दूषयते स बालः ।
न श्रेयसे नीयते मन्दबुद्धिः स्त्री श्रोत्रियस्येव गृहे प्रदुष्टा । ध्रुवं न रोचेद्भरतर्षभस्य पतिः कुमार्य्या इव षष्टिवर्षः ।
अतः प्रियञ्चेदनुकाङ्क्षसे त्वं सर्व्वेषु कार्य्येषु हिताहितेषु । स्त्रियश्च राजन् जडपङ्गुकांश्च पृच्छ त्वं वै तादृशांश्चैव सर्व्वान् । २१३५
लभ्यते खलु पापीयान्नरः सुप्रियवागिह । अप्रियस्य हि पथ्यस्य वक्ता श्रोता हि दुर्लभः ।
यस्तु धर्म्मपरश्च स्याद्धित्वा भर्त्तुः प्रियाप्रिये । अप्रियाण्याह पथ्यानि तेन राजा सहायवान् ।
अव्याधिजं कटुकं तीक्ष्णमुष्णं यथौषधं परुषं पूतिगन्धि । सतां पेयं यन्न पिबन्त्यसन्तो मन्युं महाराज पिब प्रशाम्य ।
वैचित्रवीर्य्यस्य यशो धनञ्च वाञ्छाम्यहं सहपुत्रस्य शश्वत् । यथातथा तेऽस्तु नमश्च तेऽस्तु ममापि च स्वस्ति दिशन्तु विप्राः ।